

Ustanovení § 267 tr. zák. jest částí zákonné úpravy ukládání trestu za sbíhající se trestné činy a — stejně jako § 34 a první odstavec § 35 tr. zák. — projevem, že platí pro obor trestního zákona zpravidla zásada ztřetí trestu, z níž ovšem připouští zákon výjimky, v § 50 ve prospěch zásady absorpční, a v druhých odstavcích §§ 35, 267 ve prospěch zásady kumulační. Ustanovením § 267 tr. zák. není tudíž řešena otázka, který nejnížší (nejkratší) trest musí, nýbrž jen otázka, který největší (nejdelší) trest může býti při souběhu trestných činů uložen, takže jest předpis § 267 tr. zák. porušen a v rozporu s ním po rozumu § 281 čís. 11 tr. ř. z trestní moci vykročeno jen tehdy, uloží-li soud trest, který jest větší (delší), než činí vrchní hranice nejprísnějšího ze zákonných ustanovení dotčených souběhem souzených deliktů. Otázku, zda byl uložen trest nepřipustně nízký (krátký), jest řešiti s hlediska jiných ustanovení hmotného práva trestního, upravujících právo soudů, mimořádně zmírniti nebo zaměnit tresty. Porušení těchto předpisů však stížnost ani netvrdí a ani s pochybeného svého hlediska, že trest bylo vyměřiti podle § 506 tr. zák. tvrditi nemůže, jelikož byl soud, používaje §§ 260 b) a 266 tr. zák., jichž podle rozhodovacích důvodů použil, oprávněn vyměřiti trest i pod spodní hranicí § 506 tr. zák. Budiž připuštěno, že onen výklad § 267 tr. zák. činí aspoň pochybným, zda přísluší obžalobci v případě, že byl na přestupky §§ 461 a 506 tr. zák. uložen trest jednoho týdne, právo odvolání, které by mu příslušelo, kdyby byl trest uložen za jediný přestupek § 506 tr. zák. (řešení otázky lze tu ponechati stranou, ježto veřejný obžalobce nepodal odvolání, pokládaje je za nepřipustné). Než tuto nevýhodu nutno přijati jako nutný důsledek správného výkladu § 267 tr. zák., to tím spíše, že by mohla býti vykoupena jen jinou nevýhodou, k níž by vedl výklad § 267 stížností hájený, a která by se nedala srovnati se žádnou z uvedených tří zásad, totiž důsledkem, že by soud za sbíhající se přestupky §§ 461 a 506 tr. zák. nemohl uložit trest delší tří měsíců, ač by mohl uložit i trest šestiměsíční za jediný přestupek § 460 tr. zák. Nezbyvá než důvěra v soudy první stolice, že budou podle §§ 34, 35, 267 tr. zák. při výměře trestu podle příslušné trestní sazby s menší spodní hranicí náležitě přihlížeti ke sbíhajícímu se deliktu s větší spodní, ale menší vrchní hranicí trestní sazby, správně tedy uvažovati a hodnotiti, že pachateli přitěžuje podle §§ 44 a 263 písm. l) tr. zák. okolnost, že spáchal kromě trestného činu, který určuje trestní sazbu, další čin trestný, na který stanoví zákon jako pravidelnou nejmenší odvetu větší trest, než který jest nejmenším podle sazby oné, — a že takto ona nevýhoda obžalobcova v určitém případě nebude jeviti povážlivých důsledků. Jak dovozeno, je stížnost bezdůvodná a slušelo ji proto zavrhnouti.

Čís. 3317.

Z mezí obžaloby jest ve smyslu § 281 čís. 8 tr. ř. vykročeno, uznal-li soud obžalovaného vinným skutkem, k němuž obžaloba nesměřovala, nikoliv, podřadil-li skutek obžalobou stíhaný pod jiný zákon trestní, než který naznačoval obžalobce (§§ 262, 267 tr. ř.).

Totožnost skutku není rušena tím, že skutek nabyl jiné tvárnosti tím, že přibýly nové obžalobou neuplatňované, nebo pominuly obžalobou uplatňované skutkové složky, a není rušena ani tím, že soud nahrazuje co do určitých složek žalobního děje skutkové okolnosti obžalobou tvrzené skutečnostmi odchylnými (opačnými).

Neúplnosti řízení lze i s hlediska § 281 čís. 4 tr. ř. ve zrušovacím řízení čelit jen, pokud jí bylo bez úspěchu čeleno již před soudem nalézacím při hlavním přelíčení vhodnými návrhy stěžovatelovými, pro jejichž rozsah (i pokud jde o průvodní věty, o okolnosti, jejichž zjišťování se stěžovatel bez úspěchu na nalézacím soudě domáhal) jsou rozhodnými jediné záznamy protokolu o hlavním přelíčení (§ 271 tr. ř.).

Trestní soud je (až na výjimky třetího odst. § 5 tr. ř.) nejen oprávněn, nýbrž i povinen vyšetřiti a zjistiti, jaké tu byly ve směrech trestným skutkem (§ 183 tr. zák.) dotčených právní poměry mezi obžalovaným a poškozeným, a rozhodnouti, který z nich měl nebo má na druhém co požadovati.

I společník může se co do podílů ostatních společníků dopustiti zpronevěry tím, že svémocně naloží s věcí společnou, zejména zadrží a si přivlastní celý výtěžek za ni docílený.

I v rukou zřízců jsou zaměstnavatelovy věci a docílené za ně výtěžky věcmi pro zřízence cizími (jim svěřenými).

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1928, Zm II 260/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 21. dubna 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák.

Důvody:

Zmatečná stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle čís. 4, 9 c) a čís. 10 § 281 tr. ř. V pravdě dovolává se — kromě § 281 čís. 4 — ustanovení § 281 čís. 8 a 9 a) tr. ř., nenamítajíc nedostatek obžaloby se strany osoby, která jest podle zákona k stíhání souzeného skutku oprávněna, nýbrž — neberouc v pochybnost, že souzený skutek podléhá veřejné obžalobě — vytýká, že výrok, jímž byl stěžovatel odsouzen pro zločin zpronevěry, vykročil z mezí obžaloby, která byla veřejným obžalobcem podána pro zločin krádeže, a jelikož neuplatňuje toliko mylnost právní kvalifikace souzeného skutku, jehož trestnost by zásadně uznávala, nýbrž namítá naprostou beztrestnost jeho, domáhajíc se v konečném návrhu úplného sprostění a vyličujíc svými vývody skutek jako výron poměrů toliko soukromoprávních. Ani v těch směrech nelze stížnosti přiznati důvodnost. Z mezí obžaloby jest ve smyslu § 281 čís. 8 tr. ř., který poukazuje k ustanovením §§ 262, 267 tr. ř., vykročeno; uznal-li soud obžalovaného vinným skutkem, k němuž obžaloba nesmě-

řovala. Není však z nich vykročeno tím, že soud podřadil skutek obžalobou stíhaný pod jiný zákon trestní, než který naznačoval obžalobce, kdyžt podle § 262 tr. ř. soud není vázán pojmenováním skutku, obsaženým ve spise obžalovacím, nýbrž poukázán, by vynesl rozsudek podle svého právního přesvědčení, by rozsudkem projev il svůj — třeba s od obžalobcova názoru odchylný — názor o právní povaze skutku obžalobou stíhaného a jím souzeného. Jako podklad příslušných právních úvah soudu označuje § 262 tr. ř. nejen skutkové okolnosti, které jsou podkladem obžaloby, jsou uplatňovány již obžalobou samou nebo důvody jejími, nýbrž i s těmito skutkovými okolnostmi související okolnosti, které vyšly teprve při hlavním přelíčení najevo. Proto není totožnost skutku rušena tím, že skutek nabyl jiné tvářnosti tím, že přibyl nové obžalobou neuplatňované aneb pominuly obžalobou uplatňované skutkové složky a není rušena ani tím, že soud nahrazuje co do určitých složek žalobního děje skutkové okolnosti obžalobou tvrzené skutečnostmi odchylnými nebo dokonce opačnými. Přirozeně mohou býti podkladem právních úvah soudu a tím i rozsudku jen skutkové okolnosti, které, třeba s v rozporu se stanoviskem obžaloby, bere za prokázány nalézací soud, kterému jest podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostiti obžalovaného z obžaloby nikoliv již tehdy, pokládá-li právní kvalifikaci skutku, obsaženou v obžalobě, za nesprávnou, nýbrž jen tehdy, není-li vůbec na skutek v zákoně stanoven trest. Totožnost skutku jest dána totožností oné jeho části, kterou nabyl skutek povšechně povahy skutku trestného, kterým byl poškozen (po případě ohrožen) určitý právní statek chráněný trestním zákonem proti takovému poškození (ohrožení), aniž záleží na tom, pod které z ustanovení trestního zákona spadá skutek vzhledem na další jeho složky. Touto s hlediska povšechné trestnosti skutku podstatnou částí jeho bylo uchopení se disposiční moci nad pražci, patřícími T-ovi a B-ové, prodej jich a neodvedení výtěžků vlastníkům, v němž shledávala obžaloba krádež, předpokládajíc, že se obžalovaný uchopil pražců bez souhlasu vlastníků, držících je prostřednictvím jiných osob; a toto jednání obžalovaného jest podstatou i skutku, souzeného napadeným rozsudkem, který v něm shledává zpronevěru, předpokládaje, že vlastníci souhlasili s tím, by si obžalovaný pražce vzal. Přes různost kvalifikace, podmíněnou růzností předpokladů týkajících se vedlejších okolností, byla předmětem jak obžaloby, tak i rozsudku táž podstata jednání obžalovaného, tedy týž skutek. Nebylo z obžaloby vykročeno a není tu zmatek čís. 8 (nesprávně čís. 9).

Neúplnosti řízení lze i s hlediska § 281 čís. 4 tr. ř. ve zrušovacím řízení čeliti jen, pokud jí bylo bez úspěchu čeleno již před soudem nalézacím při hlavním přelíčení vhodnými návrhy stěžovatelskými, pro jejichž rozsah (i pokud jde o průvodní věty, o okolnosti, jejichž zjišťování se stěžovatel bez úspěchu na nalézacím soudě domáhal) jsou rozhodnými jediné záznamy protokolu o hlavním přelíčení (§ 271 tr. ř.). Obhájce obžalovaného navrhl, by byli jako svědci slyšení Rudolf L. a Karel T. o tom, že B-ová věděla o tom, že K. (obžalovaný) prodal pražce — správně asi prodá — a že k tomu dala svolení před těmito

svědky již před tím, než pražce byly odvezeny. Než předchozí souhlas B-ové s prodejem pražců obžalovaným bere nalézací soud — odmítaje opačnou její výpověď — bez toho za prokázaný. Bylo zbytečno, zjišťovati skutečnost již zjištěnou ještě dalšími výsledky. Usnesení, jímž návrh zamítnut, nemohlo účinkovati na konečné rozhodnutí směrem stěžovateli nepříznivým, který proto podle posledního odstavce § 281 tr. ř. nemůže uplatniti zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. Pokud další vývody stížnosti uplatňují, že výsledkem oněch svědků byly by také jinak objasněny právní poměry mezi obžalovaným a B-ovou (dokonce mluví v této souvislosti též o T-ovi), vybočuje stížnost z mezí průvodního návrhu a netřeba k této nepřipustné novotě přihlížeti. Další důvody formální zmatečnosti rozsudku nejsou uplatňovány a zejména není — ani výslovně, ani zřetelným poukazem — vytýkáno, že některý ze skutkových závěrů rozsudku je stížen některou z vad, uvedených v § 281 čís. 5 tr. ř. Poukazem na takovou vadu nejsou vývody, kterými zdůrazňuje stížnost určitou část výpovědi B-ové a skutečnost, že na ni podána obžaloba pro zločin křivého svědectví. Rozsudek přihlíží výslovně k těmto výsledkům hlavního přelíčení a řádně se s nimi vypořádává. Pokus stížnosti, odvoditi z nich nevěrohodnost výpovědi B-ové, které soud uvěřil, stroskotává jako pouhé brojení proti přesvědčení soudu na zásadách, vyslovených v § 258 tr. ř. Seznání svědka T-y, že obžalovaný platil tesařům za práci vykonanou na pražcích T-ových z peněz, které si vybral u T-y, nepoukazuje k takovému obchodnímu spojení mezi T-ou a obžalovaným, pro které bylo by míti za to, že oba obchodovali pražci společně, přesněji na společný účet. Svědek J. ovšem udal, že obžalovaný koupil les u L. a dal stromy otesati tesaři na pražce, jež byly pak dovezeny na nádraží v T.; avšak svědek udal — a stížnost opomíjí toto další jeho seznání — dále, že obžalovaný koupil les za peníze B-ové a pro ni. Celek těchto seznání nenasvědčuje nikterak pravdivosti obhajoby, že obžalovaný byl společníkem B-ové při obchodování pražci. Upírá-li posléze stížnost nalézacímu soudu právo, rozhodovati o tom, zda a kolik ta neb ona z osob na právním jednání účastněných má na druhé straně k požadování, stačí ji odkázati na jasný předpis § 5 tr. ř., že vyšetřování a rozhodování soudů trestních vztahuje se i k předběžným otázkám rázu soukromoprávního, takže jest — až na výjimky uvedené v třetím odstavci § 5 tr. ř., kterých tu není — trestní soud nejen oprávněn, nýbrž povinen vyšetřiti a zjistiti, jaké tu byly ve směrech trestným skutkem dotčených právní poměry mezi obžalovaným a poškozeným, a rozhodnouti, který z obou měl nebo má na druhém co požadovati.

Skutková zjištění rozsudku, která, dokázána-li bezpodstatnost formálních výtek, dlužno pokládati za formálně bezvadná, jsou výhradním podkladem pro právní přezkoumání rozsudku. Jen na tomto podkladě, jen právními úvahami, které vycházejí výlučně ze skutečností v rozsudku zjištěných, mohla by stížnost dokázati právní mylnost odsuzujícího výroku, doličiti po zákonu zmatek § 281 čís. 9 a) tr. ř. Takovým způsobem však stížnost nepostupuje. Dovojuje, že obžalovanému nebyly pražce jím prodané svěřeny, protože jako společník Marie B-ové a Adolfa T-y

měl právo s věcmi těmi disponovati. Než skutečnost, že svědci obchodovali s obžalovaným společně, t. j. na společný účet neb i jen, že se s ním spolčili k jednotlivým obchodům na společný účet po rozumu čl. 270 obch. zák., není rozsudkem zjištěna. Ovšem uvádějí rozhodovací důvody ke konci, že jde ve všech případech o příležitostné obchodní spojení. Avšak předpokladu i touto nepřesnou větou projevenému dostalo se přesného výrazu v předchozích odstavcích rozhodovacích důvodů, kde se opětovně označuje obžalovaný jako sprostředkovatel a kde se uvádí, že obžalovaný obstaral odbyť dřeva patřícího T-ovi a B-ové, že tito neměli nic proti tomu, by obžalovaný prodal jejich dříví, ovšem ne na vlastní účet, a nebyli by nic namítali proti tomu, by obžalovaný vystupoval jako prodávající, kdyby jim byl odevzdal výtěžek po odečtení toho, co vypadalo na jeho námahu a výlohy, a kde se posléze vyslovuje, že měl obžalovaný ve svém postavení jako sprostředkovatel možnost nakládati s cizím majetkem a této možnosti zneužil, prodav jej na vlastní účet a podržev si výtěžek. Podle těchto zjištění — kterým nejasnost podle § 281 čís. 5 tr. ř. vytýkána není — nebyl obžalovaný ani při prodeji 6 pražců T-ových a 80 pražců B-ové společníkem vlastníků, nýbrž pouhým zmocněncem, do jehož skutečné moci se dostaly pražce se svolením vlastníků, arcit' za účelem prodeje, avšak v předpokladu, že odvede docílený výtěžek vlastníků, takže byly věcmi jemu jen svěřenými a proň cizími pražce a v důsledku toho i výtěžky, které nastoupily na místo pražců. Odvozuje-li stížnost nedostatek známky svěřením, nutnost předchozího vyúčtování a beztretnost skutku ze skutečnosti v rozsudku nezjištěné, že obžalovaný byl společníkem T-y a B-ové, nedoličuje beztretnost souzeného skutku, nýbrž skutku, který si sama o své újmě ustrojuje, takže je zbytečno podotknouti, že i společník může se v příčině podílů ostatních společníků dopustiti zpronevěry tím, že svémocně naloží s věcí společnou, zejména zadrží a si přivlastní celý výtěžek za ni docílený. Na vývody o právech a povinnostech obchodních zřízenců a jejich zaměstnavatelů netřeba odpovídati; nelzeť přece vážně pochybovati o tom, že i v rukou takových zřízenců jsou zaměstnavatelovy věci a docílené za ně výtěžky věcmi pro zřízence cizími a, jelikož jimi vládnou jen z příkazu zaměstnavatelů, věcmi jim svěřenými. Naráží-li však stížnost těmito vývody na význam případných vzájemných pohledávek, nedrží se ani touto námitkou v mezích skutkových zjištění. Rozsudek nebere za prokázáno, že obžalovanému vzájemné pohledávky příslušely. Zřejmě nepokládá ani pokud jde o B-ovou, dotyčnou část obhajoby za dostatečnou k takovému zjištění a stížnost, která se vůbec nezmiňuje o výši vzájemných pohledávek neb i jen náhrady za výlohy a odměny, neuplatňuje, že by k takovým vzájemným pohledávkám poukazovaly ještě jiné výsledky hlavního přeličení, než obhajoba nalézacím soudem odmítnutá. Náhrada za výlohy a odměna pak, o nichž se rozsudek zmiňuje jako o přípustných srážkách, jsou poměrně nepatrné a neměnily by nic ani na trestní sazbě, kdyžtž již v dalším případě dávno pravoplatně skončeném, avšak napadeným rozsudkem spolutrestaném činí hodnota zpronevěřeného statku

více než 2.000 Kč. Podle toho, co dovozeno, bylo stížnost, jež rozsudek jinými právními námitkami ani po stránce subjektivní nenapadá, zavrhnouti jako částečně neprovedenou, po zákonu, tedy jako vůbec neprovedenou, a jinak jako neodůvodněnou.

Čís. 3318.

Jednočinný souběh zločinů podle §§ 209 a 199 a) tr. zák. jest možný.

Pokud lze odsouditi jak pro zločin podle § 209 tr. zák., tak i pro samostatný zločin podle § 199 a) tr. zák., když pachatel své obvinění jako svědek jen opakoval.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1928, Zm II 333/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 16. června 1928, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem utržení na cti podle § 209 tr. zák. a zločinem podvodu podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák., zavrhl, pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem utržení na cti podle § 209 tr. zák. Naproti tomu jí vyhověl, pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto bodu, jakož i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozsoudil, přihlížeje při výměře trestu k nezrušenému odsuzujícímu výroku pro zločin podle § 209 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce uplatňuje zmateční stížnost důvod § 281 čís. 9 a) tr. ř., namítajíc nesprávné použití zákona co do trestnosti zločinu podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., při čemž ponechává odsouzení pro zločin podle § 209 tr. zák. nedotčeným. Leč v tom jest zmateční stížnost vybudována na právním omylu, domnívá-li se, že odsouzení pro zločin podle § 209 tr. zák. nedopouští, by vedle něho obžalovaná mohla býti odsouzena též pro samostatný zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., když obvinění své jako svědkyně jen opakovala. Nehledíc k tomu, že odlišnost skutkových povah obou těchto trestných činů a různost právních statků, jež jsou jimi číraněny, připouští jednočinný souběh obou, stalo-li se udání z vymyšleného zločinu svědeckou výpovědí (viz rozhod. nejv. soudu čís. 3222/6 vid. sb. a čís. 3073 sb. n. s.), v souzeném případě jde o vícečinný souběh dvou zločinů, spáchaných v době různé, dvěma samostatnými činy obžalované. Zmateční stížnost uplatňuje tu neodolatelné donucení při svědecké výpovědi, ježto prý nelze na obžalované žádati, by jako svědkyně původní udání odvolala,